

Kristianstads kommun
kommun@kristianstad.se

2022-08-26
1 (19)
Dnr 2021:7743

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Österänggymnasiet 62 i Kristianstads kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Österänggymnasiet 62 avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Lösanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning, men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Österänggymnasiet 62 i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver på ett tydligare sätt leda och organisera ett strategiskt jämställdhetsarbete vid skolenheten i syfte att säkerställa att alla elever oavsett könstillhörighet ges samma förutsättningar att lära och utvecklas.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärarna behöver under rektorns ledning utveckla arbetet med att göra eleverna kontinuerligt delaktiga i planeringen och utvärderingen av undervisningen.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärarna behöver under rektors ledning utveckla ett samlat arbete med ett gemensamt förhållningssätt med ändamålsenliga åtgärder för att skapa och upprätthålla studiero.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i hög utsträckning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 25 januari 2023 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområden och resultatet av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr– 2021:7743) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2011:144) om läroplan för gymnasieskolan (Lgy 11), 1 Skolans värdegrund och uppgifter, En likvärdig utbildning, Kunskaper och lärande, Varje skolas utveckling, 2.6 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är följande: Granskningen visar att rektorn skapar en god grund för utveckling av undervisningen genom att följa upp och analysera såväl kunskapsresultat som värdegrundsarbete tillsammans med personal utifrån huvudmannens mall för systematiskt kvalitetsarbete. Vidare framgår att rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet med ett tydligt fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag. Av granskningen framgår också att det visserligen förekommer insatser kring jämställdhet på skolan, men att ett strategiskt arbete under ledning av rektorn som systematiskt gör personal och elever delaktiga i jämställdhetsarbetet är begränsat.

Uppföljning och analys

Granskningen visar att rektorn skapar en god grund för utveckling av undervisningen genom att följa upp och analysera såväl kunskapsresultat som värdegrundsarbete tillsammans med personal utifrån huvudmannens mall för systematiskt kvalitetsarbete. Vidare framgår att statistik från såväl betygsresultat som elevernas upplevelse av undervisning, trygghet och studiero i gymnasieenkäten används som underlag för uppföljning och analys. Uppföljningen av resultaten sker i olika forum som programarbetslagsmöten, ämneslagsträffar, elevhälsomöten, klasskonferenser, mentorstider, klassråd samt genom träffar inom det pedagogiska utvecklingsprojektet *Framgångsrik undervisning*. Lärare och elever uppger att rektorn ofta är synlig ute på skolan och rektorn berättar vidare att hen bygger relationer med elever och personal för att få en god kännedom och nulägesbild av undervisningen och verksamheten. Såväl rektorn som lärare berättar att uppföljningen av arbetsplatsförlagt lärande (APL) sker via dialog mellan rektorn och ansvariga för APL samt på programråd, arbetslagsträffar och att rektorn även är delaktig i lärplattformen för APL-kurser där elevernas rapporter lämnas in. Rektorn uppger vidare i inskickad dokumentation att måluppfyllelsen ökat markant de senaste läsåren i de inledande kurserna i matematik, svenska, engelska och även i gymnasiearbetet samt att andelen elever med

högskolebehörighet har ökat på skolenheten. Rektorns analys är att den ökande måluppfyllelsen bland annat beror på utvecklingsåtgärder som har ökat samverkan mellan lärare i gymnasiegemensamma och programgemensamma ämnen. Av inskickad dokumentation framkommer även flera exempel på utvecklingsåtgärder, bland annat i språk och kunskapsutvecklande arbetssätt (SKUA), likvärdig bedömning och betygssättning samt elevernas inflytande och delaktighet i lärandet. Rektorn berättar vidare att resursfördelningen sker efter uppföljning och behovsanalys på skolenheten och nämner som exempel att studiehandledare resursfördelats till ett program. Det framgår också att rektorn och elevhälsan gemensamt deltar i en kurs på specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) som är ett pågående utvecklingsarbete under läsåret för att utveckla och integrera skolans elevhälsoarbete i verksamheten.

Ledning och organisation

Granskningen visar att rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet med ett tydligt fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag. Vidare framgår att det finns förutsättningar för samverkan och en fungerande mötesstruktur där lärarna är delaktiga i olika forum och exempelvis diskuterar gemensamt arbets- och förhållningssätt. Lärare berättar att dagordningen inför arbetslagsmöten varje vecka är öppen för mötespunkter och att lärarna har möjlighet att vara delaktiga i utformningen av kollegiala träffar. De berättar vidare att dokument är tillgängliga för de lärare som inte deltar vid en klasskonferens eller ett arbetslagsmöte. Däremot framkommer det också av granskningen att samverkan mellan programmen på skolenheten är begränsad och att lärare upplever att det kan vara problematiskt att undervisa på olika program och tillhöra olika arbetslag. Vidare visar granskningen att det finns ett aktivt kollegialt lärande på skolenheten och såväl rektorn som lärare berättar om utvecklingsarbetet inom *Framgångsrik undervisning på Österäng* (FRÖ) med fokus på likvärdig bedömning och betygssättning, elevernas inflytande och delaktighet i lärandet samt språkutveckling. Elevhälsan uppger dock att de i begränsad omfattning är delaktiga i det kollegiala lärandet som sker bland lärare. Av intervju med rektorn samt lärare framgår att det finns en introduktion för obehöriga lärare och att det finns ett gott stöd av andra kollegor i exempelvis diskussioner om bedömning och betygssättning.

Jämställdhetsarbete

Granskningen visar att det visserligen förekommer insatser kring jämställdhet på skolan, men att det saknas ett strategiskt arbete under ledning av rektorn som systematiskt gör personal och elever delaktiga i jämställdhetsarbetet. Det framgår även att resultaten från gymnasieenkäten inte är uppdelad på kön vilket försvårar

analysen av skillnader mellan pojkar och flickors upplevelse av undervisningen samt trygghet och studiero. I intervju med eleverna framkommer att jämställdhet har diskuterats vid några tillfällen på lektioner samt mentorstider, men eleverna berättar vidare att de inte har arbetat med jämställdhet i någon större omfattning på skolan eftersom jämställdhet enligt eleverna inte upplevs vara något problem. Att jämställdhetsarbetet inte sker i större omfattning bekräftas även av Skolinspektionens enkät från vårterminen 2021 där indexvärdet för grundläggande värden och diskussionen om jämställdhet i undervisningen är lägre för skolenheten än genomsnittet för samtliga skolor i riket.¹ Rektorn uppger att jämställdhetsfrågan är uppe på klassråden, men att det är svårt eftersom det är få flickor på ett av skolenhetens program och att pojkarna inte alltid har förstått frågan och inte anser att den är viktig. Lärare berättar att jämställdhet tas upp i APL gällande arbetsmiljöfrågor och även ingår som en del av kurser i bemötandet av kunder inom serviceyrken. Lärare uppger även att de har hanterat situationer med diskriminering mot elever på grund av kön på APL-platser. Rektorn berättar vidare att personalen på ett av skolenhetens program har identifierat att det förekommer en traditionell syn på könsroller bland eleverna och att riktade insatser har satts in för både flickor och pojkar. Såväl rektorn som lärare och elevhälsan berättar att det finns en värdegrundsgrupp kopplad till programmet som arbetar förebyggande kring könsroller och hedersförtryck genom att exempelvis använda Skolverkets material om tidiga insatser kring heder samt att anordna gemensamma föreläsningar om hederskultur. Det framkommer även att lärare gör medvetna val av undervisningsmaterial om jämställdhet och hedersproblematik som tas upp i undervisningen. Däremot framgår det också av granskningen att värdegrundsgruppens medlemmar har haft begränsade möjligheter att delta i arbetet på grund av delade tjänster samt personalomsättning och såväl lärare som elevhälsan berättar om behovet av en tydlig handlingsplan där arbetet implementeras i det systematiska kvalitetsarbetet och omfattar både elevhälsan och lärare.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

¹ Det samlade resultatet för Österängsgymnasiet 62 avseende frågan "I min skola pratar vi om jämställdhet mellan könen" var 4,9 att jämföra med medelvärdet 6,0 för samtliga medverkande skolor i riket.

- Rektorn behöver på ett tydligare sätt leda och organisera ett strategiskt jämställdhetsarbete vid skolenheten i syfte att säkerställa att alla elever oavsett könstillhörighet ges samma förutsättningar att lära och utvecklas.

Skolinspektionens granskning visar att det visserligen finns ett jämställdhetsarbete med aktiviteter som leds av en värdegrundsgrupp inom ett av programmen på skolenheten, men att arbetet i begränsad omfattning är systematiskt.

Av läroplanen framgår att skolan aktivt och medvetet ska främja kvinnors och mäns lika rättigheter och möjligheter. Elever ska uppmuntras att utveckla sina intressen utan fördomar om vad som är kvinnligt och manligt.²

Skolinspektionen rekommenderar att organisationen av jämställdhetsarbetet stärks av rektorn och att det arbete som pågår i värdegrundsgruppen utvecklas och inordnas i ett strategiskt arbete som med fördel kan samordnas mellan programmen på skolenheten. Inslag som kan bli aktuella i arbetet är bland annat att återkommande och förebyggande aktiviteter genomförs på skolenheten. För att arbetet ska kunna anses vara strategiskt behöver personal och elever vara delaktiga och det behöver finnas en långsiktig plan för hur personal ska få hjälp med att ta ut riktningen för olika val de behöver göra. Skolans arbete och strategier behöver också följas upp och omprövas så att de får avsedd effekt.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

4 kap. 1 § och 6 kap. 4-8 §§ gymnasieförordningen (2010:2039)

Lgy 11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Rättigheter och skyldigheter,

Gymnasieskolans uppdrag, Kunskaper och lärande, 2.1 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 3 Examensmål för alla nationella program, 4

Gymnasiegemensamma ämnen

Lgr 11, 5 Kursplaner

² Förordningen (SKOLFS 2011:144) om läroplan för gymnasieskolan (Lgy11), 1. Skolans värdegrund och uppgifter, En likvärdig utbildning, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.1. Kunskaper

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är följande: Granskningen visar att eleverna ges ett aktivt lärarstöd och att undervisningen oftast är strukturerad samt i huvudsak varierad med olika typer av aktiviteter och uppgifter. Granskningen visar vidare att lärarna stärker elevernas självförtroende genom att ge positiv respons på elevernas arbetsinsatser och att undervisningen till innehåll och arbetssätt delvis är anpassad till aktuell elevgrupp. Granskningen visar att det visserligen finns inslag i undervisningen där eleverna ges möjligheter till reflektion och strategier för att ta ansvar över sitt eget lärande, men det framkommer också att eleverna i begränsad omfattning är kontinuerligt delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen.

Målfokus, variation och aktivt lärarstöd

Granskningen visar att eleverna ges ett aktivt lärarstöd och att undervisningen oftast är strukturerad samt i huvudsak varierad med olika typer av aktiviteter och uppgifter. Av intervjuer med elever, lärare och lektionsobservationer framgår att eleverna ges ett aktivt lärarstöd då lärare exempelvis cirkulerar bland eleverna i klassrummet och ger förslag på källor samt ställer motfrågor för att hjälpa eleverna vidare med uppgifterna. Lärarna berättar också om betydelsen av variation av arbetsformer och arbetssätt och att de varierar undervisningen genom att växla mellan föreläsning, film och diskussioner samt arbete i grupp, par eller enskilt med olika typer av uppgifter för att aktivera eleverna, även om det också framgår av elevintervjuer att elever upplever en del lektioner som enformiga och att de ofta arbetar på samma sätt. Vidare framgår att undervisningen oftast är strukturerad med inledande instruktioner, elevernas arbete med uppgifter samt sammanfattande avslut. Lärare berättar också om det kollegiala arbetet med undervisningens syfte och mål som pågår inom FRÖ. Lärare berättar vidare om betydelsen av en tydlig inledning och att förklara syftet samt konkretisera målen för lektionerna som utvärderas i slutet, men samtidigt uppger några lärare att de är medvetna om att det finns elever som upplever att det är svårt att förstå målen. Lärare berättar att det är lättare för elever att förstå planeringen av en lektion som är mer konkret än att förstå målen med undervisningen och bedömningar av uppgifter som är mer abstrakta, vilket även framgår av elevintervjuer.

Stimulans och utmaningar i undervisningen utifrån elevernas behov och förutsättningar

Granskningen visar att lärare stärker elevernas självförtroende genom att ge positiv respons på elevernas arbetsinsatser och att undervisningen till innehåll och arbetssätt delvis är anpassad till aktuell elevgrupp. Såväl rektorn som lärare uppger vid intervjuer att goda relationer ligger till grund för undervisningen och på flera av de lektioner som Skolinspektionen observerat berömmar läraren eleverna för deras arbetsinsatser och det finns många exempel där lärare och elever skrattar tillsammans. Eleverna berättar att lärarna vill att de ska lyckas och att relationen med läraren är viktig för att motivationen till ämnet ska finnas. På introduktionsprogrammet språkinträdning (IMS) berättar eleverna att de får stöd och hjälp av lärarna för att förstå uppgifterna och att även studiehandledare och studiestöd finns att tillgå efter lektionen. Lärare berättar vidare att studiehandledare i klassrummen möjliggör en högre nivå på innehållet och en ökad förståelse för eleverna vilket också framgår av de lektioner som Skolinspektionen observerat. Lärare berättar att förutsättningarna inom elevgrupperna ser olika ut vilket exempelvis kan vara svårt när läraren ska knyta an till elevernas förkunskaper. Vidare framgår att undervisningen anpassas genom att använda digitala läromedel, flerspråkiga läromedel, begreppskort, bildstöd och även texter med elevexempel. Det framkommer också av granskningen att arbetet med extra anpassningar kan utvecklas enligt elevhälsans representanter samtidigt som lärare uppger att de har ett bra stöd av elevhälsan. Elever berättar vidare att några lärare lämnar ut för många uppgifter som eleverna inte hinner bli klara med och när lärare inte hjälper eleverna vidare med uppgifterna leder detta till att eleverna tappat motivationen. Av intervjuer med rektorn, elevhälsan samt lärare och elever framkommer att finns det en kultur på el- och energiprogrammet (EE) att eleverna ska ta mycket eget ansvar för sina studier och elevhälsan uppger att det kan vara svårt för elever som inte är motiverade att ta det ansvaret.

Elevers delaktighet i undervisningen och i sitt eget lärande

Granskningen visar att det visserligen finns inslag i undervisningen där eleverna ges möjligheter till reflektion och strategier för att ta ansvar över sitt eget lärande, men det framkommer också att eleverna i begränsad omfattning är kontinuerligt delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen. Av intervjuer med lärare, rektorn samt elever på EE framgår att det finns en uttalad undervisningsstrategi som innebär att eleverna tränas att ta ansvar för sitt lärande genom att exempelvis fråga varandra om hjälp istället för att direkt fråga läraren, vilket också bekräftas av de lektioner som Skolinspektionen observerat. Såväl lärare som elever på skolenheten berättar vidare att reflektion och kritiskt tänkande finns med bland annat i diskussionsuppgifter med öppna svar och när eleverna skriver argumenterande texter tillsammans. Samtidigt berättar lärare att det kan vara svårt att få eleverna delaktiga samt att de ska ha inflytande och påverka innehållet på lektioner när eleverna inte vet vad ämnet handlar

om. Någon elev berättar vid intervjun att hen tror att eleverna kunde haft mer inflytande om de skött sig på lektionerna och berättar vidare att det inte har gjorts utvärderingar i några ämnen för att eleverna varit så stökiga. Vidare framgår att det varierar mellan lärare i vilken grad de bjuder in eleverna i planeringen av undervisningen och att utvärderingar i begränsad omfattning sker kontinuerligt och systematiskt under läsåret. Rektorn uppger i inskickad dokumentation att elevernas inflytande över undervisningen är ett utvecklingsområde som har identifierats och att arbetet med elevernas möjligheter att vara delaktiga i målen pågår inom FRÖ. Rektorn uppger vidare att diskussioner har förts på skolenheten kring olika perspektiv på delaktighet utifrån lärarperspektiv och elevperspektiv. Såväl rektorn som lärare uppger att en del elever förväntar sig att läraren ska bestämma. Vidare framgår att det finns fungerande formella strukturer för elevinflytande i flera olika forum exempelvis genom klassråd med protokoll där eleverna kan föra fram synpunkter på undervisningen. Rektorn berättar vidare om gymnasieenkäten som tar upp frågor om elevernas inflytande över undervisningen och att dessa diskuteras på mentorstider och klassråd på en mer övergripande nivå, men att det är läraren själv som hanterar utvärderingar av undervisningen på sina egna lektioner. Någon lärare berättar att hen upplever att det är svårt att genomföra utvärderingar av undervisningen kontinuerligt och av eleverna framgår att möjligheterna att påverka innehåll och arbetsformer i undervisningen varierar mellan olika lärares lektioner.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärarna behöver under rektorns ledning utveckla arbetet med att göra eleverna kontinuerligt delaktiga i planeringen och utvärderingen av undervisningen.

Skolinspektionens granskning visar att det visserligen finns fungerande formella strukturer för elevinflytande och att eleverna är delaktiga i diskussioner om inflytande över undervisningen i olika forum, men det framkommer också att eleverna endast i begränsad omfattning ges inflytande när det gäller att kontinuerligt utvärdera och planera undervisningens innehåll, arbetsformer och arbetssätt.

Enligt läroplanen ska elever ges inflytande över utbildningen och eleverna ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att utveckla utbildningen. Vidare har alla lärare ett ansvar för att elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt att lärarna planerar och utvärderar

undervisningen tillsammans med eleverna. Det framgår av läroplanen att rektorn har ett särskilt ansvar för att se till att skolans arbetsformer utvecklas så ett aktivt elevinflytande gynnas.³

Skolinspektionens erfarenheter är att de lärare som kontinuerligt låter eleverna utvärdera hur arbetet fortlöper lyckas bättre med att få eleverna att uppleva att de har inflytande.⁴

Skolinspektionen rekommenderar därför att lärarna under ledning av rektor aktivt arbetar för att utveckla det pågående arbetet med att öka elevernas inflytande genom att eleverna görs kontinuerligt delaktiga i både planeringen och utvärderingen av undervisningen och inte endast i slutet av kurserna. Detta är särskilt viktigt om undervisningen inte fungerar, så att läraren har möjlighet att förändra upplägg och genomförande i befintlig undervisningsgrupp. Även om undervisningen ska styras av ämnesplanens syfte och centrala innehåll finns det utrymme för elevernas inflytande. När det gäller val av innehåll i undervisningen finns exempelvis utrymme för lärare och elever att tillsammans i planeringen resonera kring vad det centrala innehållet i detalj ska fokusera på i respektive ämne. Vilka arbetsformer som lämpar sig bäst för att utveckla dessa kunskaper och hur de ska redovisas är också viktiga aspekter att låta eleverna resonera kring i syfte att de successivt kan kunna få ökat eget ansvar. När läraren utvärderar undervisningen är det väsentligt att läraren inhämtar elevernas synpunkter om hur undervisningen genomförts med avseende på innehåll, arbetsformer och arbetssätt. Att ge eleverna möjlighet att tänka och reflektera över undervisningens kvalitet är av vikt för att läraren ska få ett underlag för att utveckla undervisningen.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

³ Förordningen (SKOLFS 2011:144) om läroplan för gymnasieskolan (Lgy11) 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Rektorns ansvar

⁴ Skolinspektionen (2018): Tematisk kvalitetsgranskning. Att skapa förutsättningar för delaktighet i undervisningen. Skolverket (2015): Delaktighet för lärandet.

Lgy 11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Kunskaper, 2.2 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till bedömning är följande: Av granskningen framgår att det bedrivs ett aktivt arbete för att skapa trygghet på skolan och att arbetet sker på ett medvetet sätt genom kartläggningar och med tillhörande åtgärder vid behov. Vidare visar granskningen att det visserligen pågår ett arbete för att skapa studiero men att det saknas ett samlat arbete på skolenheten med ett gemensamt förhållningssätt för lärarna att utgå ifrån i arbetet med att skapa och upprätthålla studiero.

Arbetet med trygghet

Av granskningen framgår att det bedrivs ett aktivt arbete för att skapa trygghet på skolan och att arbetet sker på ett medvetet sätt genom kartläggningar och med tillhörande åtgärder vid behov. I intervju med rektorn, elevhälsan och lärare framkommer att det sker en kartläggning av tryggheten på skolenheten genom en enkät som följs upp med både elever och personal. Vid samtliga intervjuer och av inskickad dokumentation framgår att det generellt är en trygg skola och elever uppger att såväl rektorn som lärare är synliga ute på skolan. Rektorn berättar att det finns ett aktivt värdegrundsarbete med fokus på relationer, engagemang och ledarskap och även lärare uppger i intervjuer att de lägger stort fokus på relationer med eleverna. Rektorn uppger vidare i intervjun att detta fokus på relationer mellan personal och elever är en framgångsrik strategi som har funnits på skolan i många år och att det även finns en samsyn på skolenheten gällande rutiner med en åtgärdstrappa som följs. Rektorn berättar att avstängning av elever har varit ett instrument som använts vid enstaka tillfällen efter incidenter och att dessa åtgärder varit träffsäkra och haft en lugnande effekt på skolenheten. Även lärare berättar att det finns en samsyn kring nolltolerans och en medvetenhet hos personalen att rektorn vidtar åtgärder vid behov. Eleverna berättar att den goda tryggheten beror på ett bra samarbete mellan lärare och elever och att eleverna kan umgås på olika platser på skolan även om programmen mestadels har undervisning i olika delar av skolan. Eleverna berättar dock att det sällan förekommer gemensamma aktiviteter mellan skolenheter på skolan som involverar elever från flera program och rektorn uppger att elevkåren tidigare har

haft en viktig roll för att anordna aktiviteter på skolan men att detta har avtagit sedan pandemin. Vidare framgår av intervju med lärare att en trygg arbetsmiljö behandlas under APL och att aktiviteter har genomförts på lektioner med arrangerade rollspel där elever reflekterar kring händelser på APL som kan kopplas till elevernas egna beteenden.

Arbetet med studiero

Granskningen visar att det visserligen finns ett arbete för studiero på skolenheten där eleverna är delaktiga i olika forum, men att det saknas ett samlat arbete med ett gemensamt förhållningssätt för lärarna att utgå ifrån i arbetet med att skapa och upprätthålla studiero. Såväl rektorn som lärarna och eleverna uppger att det finns forum där eleverna är delaktiga i diskussioner om studiero och av inkommen dokumentation framgår att studieron kartläggs via enkät och utvärderas på arbetslagsmöten, elevhälsomöten, klassråd och i diskussioner på mentorstider. Rektorn och lärare berättar att det generellt är bra studiero på skolenheten och att det varierar mellan lärare vilka åtgärder som används för att skapa och upprätthålla studiero. Däremot berättar elever att det finns lektioner med sämre studiero på grund av för många uppgifter eller att läraren inte ger tillräckligt stöd till eleven. Eleverna berättar vidare att det är svårt att arbeta på dessa lektioner och att det inte heller hjälper när läraren vidtar åtgärder för att förbättra studieron. Elevhälsan berättar att det inte finns ett systematiskt arbete för att komma vidare i en elevgrupp som har problem med studieron, men nämner samtidigt att en åtgärd som har förekommit är att mentorn i en elevgrupp har varit med i klassrummet på andra lärares lektioner med elevgruppen. Såväl rektorn som lärare berättar om vikten av eget ansvar för eleverna på gymnasiet och att de ska finnas ett ökat ansvar jämfört med grundskolan. Även elevhälsan nämner detta, men också att det kan vara särskilt svårt för de elever som inte är motiverade att ta eget ansvar. Vidare framgår att reglerna i klassrummen ser olika ut beroende på vilken lärare som undervisar, exempelvis kan det variera om det finns någon särskild placering i klassrummen eller om mobiltelefonerna samlas in om det misshandlas under lektionen.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärarna behöver under rektors ledning utveckla ett samlat arbete med ett gemensamt förhållningssätt med ändamålsenliga åtgärder för att skapa och upprätthålla studiero.

Skolinspektionens granskning visar att det visserligen pågår ett arbete för att skapa studiero men att det saknas ett samlat arbete på skolenheten och att lärare har olika förhållningssätt i arbetet med att skapa och upprätthålla studiero.

Av skollagen 5 kap. 3-5 § framgår att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt så att alla elever tillförsäkras en undervisning som präglas av studiero.

Skolinspektionens erfarenheter är att olika lärare har olika förmåga att vara en tydlig ledare i klassrummet och om alla lärare efterlever de gemensamt fattade besluten så underlättar detta för de lärare som har svårare att skapa och upprätthålla studiero.⁵

Skolinspektionen rekommenderar därför att lärarna, tillsammans med rektorn, diskuterar och kommer överens om gemensamma strategier och förhållningssätt kring studiero. Det är av vikt att även eleverna får möjlighet att medverka i framtagandet av strategier och att dessa kontinuerligt följs upp för att säkerställa att de ger avsedd effekt. Det gemensamma förhållningssättet kan exempelvis innebära att lärarna har samma uppfattning om vilka störande aktiviteter som inte är tillåtna i klassrummet, hur lärarna ska agera vid ordningsproblem och hur lärarna ska bemöta utåtagerande elever. Rektorn behöver vidare stödja och säkerställa att alla lärare följer de gemensamma besluten om hur studiero ska skapas och upprätthållas.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 15 kap. 25 a § skollagen

8 kap. 2-3 och 3f §§ gymnasieförordningen

Lgy 11, 2.5 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i hög utsträckning.

Den sammanfattande motiveringen till bedömning är följande: Granskningen visar att rektorn använder betygsresultat som underlag för analys av eventuella skillnader

⁵ Skolinspektionen (2020): Skolans arbete med trygghet och studiero. En tematisk analys utifrån beslut fattade inom regelbunden kvalitetsgranskning 2018-2019

mellan ämnen och elevgrupper samt att rektorn kopplar analysen till arbetet med lärares bedömningar för att säkerställa att det sker en likvärdig betygssättning på skolenheten. Granskningen visar vidare att rektorn ger lärarna goda förutsättningar att med olika metoder och samverkansformer kvalitetssäkra bedömningar och betygssättning inom såväl ämneslagen som programarbetslagen.

Rektors analys av betygssättning

Granskningen visar att rektorn använder betygsresultat som underlag för analys av eventuella skillnader mellan ämnen och elevgrupper samt att rektorn kopplar analysen till arbetet med lärares bedömningar för att säkerställa att det sker en likvärdig betygssättning på skolenheten. Vidare framgår att rektorn diskuterar betygssättning med lärare inom FRÖ samt individuellt på medarbetarsamtal och rektorn berättar vidare att enskilda elevers betyg i olika kurser jämförs för att undersöka eventuella skillnader i betygssättning mellan kurserna. Rektorn berättar också att det är små variationer mellan elevgrupper och kursbetygen och att lärare i arbetslagen ofta är överens om betygsnivåer. Rektorn berättar även att det har varit en stark korrelation mellan nationella provbetyg och slutbetyg på skolenheten. Vidare berättar elevhälsan att rektorn följer upp och analyserar betygsskillnader på grupp- och skolenhetsnivå med lärarna i FRÖ, men att uppföljningen med elevhälsan endast sker när enskilda elever riskerar betyget F i en kurs.

Kvalitetssäkring av betyg och likvärdig bedömning

Granskningen visar att rektorn ger lärarna goda förutsättningar att med olika metoder och samverkansformer kvalitetssäkra bedömningar och betygssättning inom såväl ämneslagen som programarbetslagen och inom det kollegiala arbetet med FRÖ.

Arbetet med att skapa en samsyn kring bedömning och betygssättning sker kontinuerligt genom diskussioner om exempelvis betygsunderlag, nationella prov, bedömningsmallar, kunskapsmatriser, upplägg av examinationer och om tolkningar av begrepp i kunskapskraven som lärare berättar att de även diskuterar med eleverna. Rektorn och lärare berättar att en vanlig åtgärd i kollegiet kring sambedömning är exempelvis att lärare ger varandra råd gällande rättning av provfrågor. I det kollegiala arbetet med bedömning och betygssättning används Skolverkets allmänna råd och lärare på EE berättar att de också tagit in synpunkter från branschen i samband med betygssättning av kurserna under APL. Rektorn uppger vidare att det på IMS även pågår kontinuerliga möten där rektorn, lärare och elevhälsa och även elever kan medverka kring bedömningar på individuell nivå i ämnet svenska som andraspråk. Av inskickad dokumentation och intervju med rektorn och lärare framkommer att jämförelser med andra skolor finns med som underlag i betygsdiskussionerna, men att

det däremot inte finns något pågående samarbete kring betygssättning med andra skolor. Skolinspektionen vill i sammanhanget poängtera att för att ytterligare förstärka arbetet med bedömning och betygssättning kan ett samarbete med andra skolor initieras.

På Skolinspektionens vägnar

X Cecilia Kjellman

Enhetschef

Signerat av: Cecilia Kjellman

X Måns Holmstedt

Föredragande

Signerat av: Måns Holmstedt

I handläggningen av ärendet har även utredare Jenny Fahlman medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 6 lektionsobservationer
- 2 gruppintervjuer med elever
- 2 gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero och eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten mellan den 15 mars 2022 och den 18 mars 2022. Besöket genomfördes av Måns Holmstedt och Jenny Fahlman.

Österänggymnasiet i Kristianstad kommun är en gymnasieskola med cirka 1000 elever och är uppdelad på 4 skolenheter. Österänggymnasiet 62 är en skolenhet med cirka 170 elever som studerar på el- och energiprogrammet samt introduktionsprogrammet språkintröduktion.